طاشينك
ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتياز : هراند مامووريان : ازمير

"TACHINK"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏԱՐԿ.	ՎԵՑ.	ԵՌ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20 Ղրշ.
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ	108	54 Ղրշ.	
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	25	13 Ֆր.	

Նամակները պէտք է ուղղել «ԴԱՇԻՆՔ»ի Խմբագրութեան
Rédaction du journal Arménien
«TACHINK»—Smyrne

Չի հրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր։

10 ՓԱՐԱ

Նորէն Մեր Դպրոցները

Երէկ Մէթր Պուլլիի հետ ունեցած մէկ երկար տեսակցութեանս մէջ լիուլի տեղեկացայ մեր դպրոցներուն անկերպարան ու մտահոգիչ կացութեան մասին։

Աշակերտներուն և տեսչութեան միջև ծագած վերջին միջադէպը, որ արձագանգ գտաւ այս սիւնակներուն մէջ, կերպով մը փակուեր է։ Երդ. գաւառականին տղաքը դպրոց վերադարձեր են՝ տեսչութեան գոհացում տալով։

Բայց նոր, ու աւելի յատկանշական, խնդիր մը յարուցուելու վրայ է այս միջոցիս։

Մեսրոպեանին տղաքը իրենց Ուսումնական Միութեան ծրագիր-կանոնագիրը տարեր են Մէթր Պուլլիին՝ որպէսզի Ուսումնական Խորհուրդը զայն վաւերացնէ։

Ես չի տեսայ այդ ծրագիրը։ Բայց ինծի ամփոփ ու ճշգրիտ գաղափար մը տրուեցաւ անոր մասին։

Եւ առանց այլայլելու սահմանելու՝ ըսելի թէ մեր դպրոցներուն պատուական տղաքը իրենց այդ հոյակապ դաւանագրին մէջ իրր էական յօդուած դրեր են՝ թէ պէտք է պայքար մղել «կրօնամոլութեան» և «ազգայնամոլութեան» դէմ…

Ինչու չէ… Եւ մինթէ մեր դպրոցական լամուկները Թուրքականութիւն, աշխարհագրութիւն, քերականութիւն են. սորվելու սիրտ ու ժամանակ կրնան ունենալ՝ երբ ազգն ու կրօնքը վտանգ կը սպառնան դուրսը… «ընկերվարական», «նոր-սերնդական» և այլ չիլ ու չփոթ չաներու։

Ձեզի ըսի, թէ առանց բաներէ այդչափ չէ՛ պարտուհետև. առանք բնական հետևանքներն են՝ մեր անփութութեան, ապիկարութեան ու անտարբերութեան երեսէն՝ մեր ազգային հաստատութիւններուն մէջ մուտ գտած արտաքին կուսակցական ազդեցութիւններու։

Մեր մանուկներուն այս տարօրինակ մտայնութիւնը մէկ օրէն միւսը չի չինուեցաւ։ Մօտ երկու տարուան յամառ ու աննշաւոր ճիգերու և ճարտարութիւններու արդիւնքն է մանկական հոգիներու և մտքերու այս աներևակայելի ու աննախընթաց այլանդակումը։

Դեռ ի՛նչ է որ ասիկա։ Սպասեցէ՛ք քիչ մըն ալ, և աւելի չմորիչ, զգետնիչ երևոյթներու առջև պիտի գտնէք ինքզինքնիդ։

Քանի մը տարիէն մեր զաւկըները իրենց մօրերնուն արգանդին մէջ իսկ կուսակցական պիտի ըլլան…

Ու հեռու չէ՛ ժամանակը, ուր պէտք պիտի ըլլայ սրբել աս ազգին վրայէն Հայ անունը և կուսակցութեան մը անունովը յորջորջել ինչ որ մնացած պիտի ըլլայ անկէ։

Որովհետև, իրերու այս ընթացքով, բոլոր անոնք որ հայ են և ազգային ընդհանրականութեան գետնին վրայ կ'ուզեն կենալ, զգուանքէ ու վհատութենէ տեղի պիտի տան կուսակցական խուժանավար մոլեռանդութեան դէմ, և իրենք զիրենք կամովին պիտի վտարեն կուսակցականացած հայութենէն։

Բայց ձգենք այս դառնակոծ խորհրդածութիւնները, և դառնանք մեր դպրոցներուն։

Մէթր Պուլլի Մեսրոպեանի աշակերտներուն ծրագիր-կանոնագիրը իր Ուսումնական Խորհուրդի անդամակցութեան հրաժարականին հետ կը դրկէ Սաօջ. Տէղապան Հօր, ու կը քաշուի ասպարէզէն։

Ուսումնական Խորհուրդ ըստ ամբողջ երեք հոգիէ կը բաղկանար, հակառակ հինգ հոգիէ բաղկացուելու օրինական պարտաւորութեան։

Ուսումնական Խորհուրդի միւս երկու անդամներէն մին՝ Տիար Տիգրան Տօնիկեան բաւական առեն առաջ հրաժարած է եղեր արդէն։

Ուրեմն այս մարմինը, որ մեր ազգային վարժարաններուն վերին հսկողութեան հոգն ունի, ինքնին լուծուած է այսօր։

Քաղաքական Ժողովին կը մնայ հինգ ձեռնհաս, խղճամիտ ու կամուոր ազգայիններ գտնել մեր դպրոցները կարգի դընելու համար։

ՍՈՒՐԷՆ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆ

ԿԻՆԵՐՈՒՆ

Մօրցէ՛ք, մայցէ՛ք, կինե՛ր, թէ խաղաղութեան աղջիկներն էք դուք։ Շուտով դուք զձեզ պիտի գտնէք ձեր մայրերու աղնիւ ու դժուար դիրքին մէջ՝ զոր ունէին անոնք մեծ պայքարներու օրերուն։ Ի՞նչպէս կրցան այս մեծ փորձերուն դիմանալ անոնք. ձեզի կ'իյնայ հարցնել։

Անոնք ոչ միայն ընդունեցին զոհողութիւնը, այլ սիրեցին զանիկա, ու գացին անոր առջևէն։

Զոհողութեան առեն՝ երբ անիկա կը յառաջանար՝ սուրը ձեռքին մէջ, հերոսութիւնն ու կարօտութիւնը, որոնք կը ընային վախցնել՝ զուարթ ու երջանիկ գըտան զանոնք, վախ չունենալով մահէն ու կորուստէն։

Բազմը չատեր փորձեց։ Իր սիրածներն հարուածեց—այդ պարագային աւելի մեծ գտաւ զանոնք, որ իրենց լաջակներուն տակէն կ'ըսէին. «Մա՛հ, սակայն անմահ տեսակէն»։

Կը լսեմ որ ձեզմէ ոմանք կը պատասխանեն. «Մենք ալ մեծ պիտի ըլլանք. Փորձանք ու մահ կուգան մեր վրայ. Բազդորոշ վայրկեանները պիտի պատրաստ գտնեն մեզ. Երբեք չի թերանանք պիտի»։

Վտանգի՞ դէմ. Թերևս՝ այո՛։ Հայրերդ գրկումի՞, ունակութիւններու, սովորութիւններու երկարաձգեալ փոփոխութեան դէմ. Այդ է դժուարը, մայր՝ ամէն ազնիւ սրտերու։

Հրաժեշտ տալ չքեղ ու ճոխ կեանքի մը, չարչրկուիլ ու անօթի մնալ, եթէ պէտք ըլլայ, բաժնուիլ անօգուտ վայելչութիւններու աշխարհէն, որ՝ մեր սովորութեան այս վիճակին մէջ կիներու բանաստեղծութիւնը կազմել կը թուի։ Ա՜հ, ասիկա խիստ դժուար է. չատեր պիտի նախընտրեին մեռնիլ։ . . . .

. . . .

Զահնին աշխարհի օրէնքն է։ Ո՞վ պիտի նուիրէ ինքզինքը։

Այս էր հարցումը, զոր տխրօրէն կը հարցնէի ինքզինքիս։

Փիլիսոփան կ'ըսէր. «Աստուած ինծի յենարան մը թող տայ, ու ես աշխարհը տեղէն չարժել պիտի ձեռնարկեմ»։

Մէկ յենարան մը կայ,— ԶՈՀՈՒԵԼՈՒ ՓԱՓԱՔԸ։

Պարտքը բաւակա՛ն է միայն։ Ո՛չ, սէր ալ պէտք է։

Ա՛լ ո՞վ կը սիրէ։ Ասիկա երկրորդ հարցումն է, զոր բարոյագէտ մը հարցնելու է ինքզինքին։

Ան պատմէ՛ հարցում մը։ Չէ՛, սէր չի կայ մեր այս սառած աշխարհին մէջ, ուր չահասիրութիւնը, անձնամոլութիւնը, քաղաքական զաւաղութիւնները, դրամատունն ու փոխզիրը կը չրջապատեն մեզ։

Կը հարցնեմ. «Ո՞վ կը սիրէ»։ Բնութիւնն ինծի այս պատասխանը կուտայ. «Ո՞վ կը սիրէ։ - Կի՛նը»։

«Անոնք օր մը միայն կը սիրեն։ Մայրութիւնը մինչև կեանքին վախճանը կը տևէ»։

Ուստի կոչում կ'ընեմ, որ կին ու մայր, առաջնորդներն ըլլան ընկերութեան։

Բարի Պոլլանժը, բոլոր իր անհասկնալի ու խորհրդաւոր մէկերուն մէջ, երբեմն ճշմարիտ յայտնատեսութեան ու լոյսի հայեացքներ ունէր։ Օր մը, զինք նեղելու համար, հարցուցինք. «Կիներու մասին գաղափարդ ի՞նչ է»։ Քիչ մը խորհեցաւ։ Իր մեղմ աչքերը վայրի այծեամի ձագին պէս աւելի վայրագ դարձան։ Վերջապէս, ծեր մարդը, սիրոյ վրայ խօսող գեղատի աղջկան մը պէս կարմրելով, ըսաւ. «Կինը initiation (*) մըն է»։ Դիւթագեղ բառ, Նրբօրէն ճշմարիտ, հազարաւոր կերպերով ու երանգներով։

Կինը ներգործական «initiation»ն է, գերազանցօրէն քաղցր ու համբերող կարողութիւնը, որ գիտէ և կրնայ սորվեցնել, խելամուտ ընել (initier)։ Ինքն իսկ initiationի առարկայ մըն է։ Ինքը կը սորվեցնէ գեղեցկութիւն, որ ինքն է արդէն՝ անոր ամենաբարձր աստիճանին մէջ։ Ի՞նչ, — Զոհողութիւն։

Ցաւալի ու եղերական զոհողութիւն, յաճախ ցնցուած պայքարներով ու ճիգերով — մայրութեան մէջ, անոր տիրական գեղեցկութիւնը ներդաշնակ է։

Ուրիշ տեղ եղած զոհողութիւնը խոստրելով ու բանի է։ Ինք՝ չնորհակալութեամբ կը ժպտի՝ կեանքը տալով անոնց համար, զորս կը սիրէ, ու կ'ուզէ քիչ մըն ալ աւելին տալ ապրելուն համար՝ իր երախտագիտութեան սիրոյն (զաւկին համար ըսել կ'ուզեմ)։

Ինք ամէն բան կը մոռնէ մանկան տկարութիւնը պաշտպանելու, կը հրաւիրէ այս օրորոցը օժտելու— Ա՜հ, ապաչնորհ մը չէ այս զոր ստացած է վերէն, առագ մը՝ Աստուծմէ։ Սխալի ոսկեղէն թեւալը, այս անսխալ առաջնորդը, պիտի ամրացնէ զինքը՝ չափով մը՝ իր նախնական զուղոյչ քայլերուն մէջ։ Լուսոյ ճառագայթը, որուն վրայ Պէամբրիս (**) իր սիրելին հեծցնելով աշխարհէ աշխարհ տարաւ, փառաւոր էր արդարև. բայց մօր աչքերուն մէջ զողդղացող արցունքի մը տաքութիւնն ունի՞։ Ան, որ աշխարհն իրեն օգնութեան կը կանչէ, իր մէջը չատ բան ունի որով կրնայ իր զաւակին օժտել

Իր մայրական խորունկ բնութիւնն ունի.— ԶՈՀԵԼ ԱՆՎԱԽՃԱՆ։

Շնորհակա՛լ ենք, աւելին չենք ուզեր։ Աստուած ու հայրենիքն ալ չեն ուզեր։

Այս մէկ խրզութիւնը, եթէ խուսալի կերպով ստացուած է, ամէն բան կը պարփակէ։

Քեզմէ ինչ կը խնդրենք, ո՛վ կին։ Ոչինչ, միայն խրախուսանքդ բնութիւնդ՝ սիրտիդ համար, և զնել զայն իր ամբողջական ճշմարտութեանմէջ, որ զոհողութիւն է։

Այս պարզ կը թուի, սակայն չատ բան կը պարունակէ։ Կ'ենթադրէ նախ, մտասրութիւն, անդաւոր սէրերու զոհումը և ու տեսակներին։

Արուեստական աշխարհին, գեղեցկութեան պզտիկ արուեստներուն զոհումը՝ մէջը գտնուող (եթէ փնտռես հոն) բնութեան տիրական գեղեցկութեան։ Ասոնց բոլորին զոհումը՝ այն բնութեան որմէ պարտիս առեղծել ու ազնուացնել անձը զոր կը սիրես։

Վերջին զոհումը—հոս է որ կը հասնինք փորձին փառաւորութեանն ու յաջողութեանը—փափուկ, նուրբ զգացումներու ասմոլութիւնը կը սքօղէ։ Զոհումը, որ կ'ըսէ. «Ո՛չ ինծի, այլ բոլորին համար։ Որպէսզի ան կարենայ սիրել զիս, բայց՝ ամենէն աւելի՝ որպէս զի կարենայ ՄԵԾ ըլլալ ա՛ն»։

Գիտեմ, մեծ զոհողութիւն մըն է ասիկա։ Ճշմարիտ վախճանն այս է այն initiationին, զոր զաւակն առնելու է իր մօրմէն, և զոր ինք ներկայացնելու է իր զաւկին, այսինքն, ՄԻ՛ ՍԻՐԵՐ, ՄԻ՛ ԱՊՐԻՐ ՔԵԶԻ ՀԱՄԱՐ, ԱՇԽԱՐՀԸ ՆԱԽԸՆՏՐԷ։

Եթէ գոյութիւն ունի սիրոյ այս աստուածային առաձգականութիւնը, սրտերու այս ընդարձակումը, որուն ուժը չի պակսիր, այլ՝ ընդհակառա՛կը՝ նուիրումի ուժը կը ցուցնէ, ալ ասկից աւելի ի՞նչ կ'ուզէք։ Ասկից մեծ բան չի կրնար ըլլալ, որովհետև աշխարհը կը պարունակուի ատոր մէջ։

ՄԻՇԼԷ

(*) Initiation՝ կրթիլու, վարժեցնելու իմաստ ունի՝ խոր, գաղտնի, բարձր ու անհասկնալի բաներու մէջ։

(**) Պէամթրիս՝ Տանթէի սիրուհին է։ Տանթէ՝ անով ներշնչուած՝ իր «Աստուածային Կատակերգութիւն»ը գրեց։

ԴՐԱՄ ԵՒ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Դրամի ներկայ դարուս մէջ վայելած բարձրագոյն յարգը, անոր տրուած առաջնակարգ դիրքը, չատ մը փիլիսոփայ խորհողներուն կողմէն տեսակ մը արհամարհանքով կը դիտուի։ Անոնք կը քննադատեն, կը դատափետեն ու նոյն իսկ կը ծաղրեն այն ամէնքը՝ որոնք հե ի հեւ նիւթի ետևէն կը վազեն ու արիւն քըրտինք կը թափեն ոսկիներու կոյտը, տոլարներու դէզը ալ աւելի բազմապատկելու, ալ աւելի ստուարացնելու։

Այս է գաղափարը, հայեցակէտը այն բոլոր փիլիսոփայ խորհողներուն՝ որոնց համար դրամը չատ չատ իրր ապրուստի միջոց մը կը նկատուի և ոչ ուրիշ բան։

Սակայն մենք երբ այս կենսական խնդրոյն ալ աւելի խորը թափանցենք ու պրպտենք լաւ մը անոր ամէն մի խորչերը, պիտի տեսնանք ու պիտի համոզուինք որ դրամը մեր կեանքի պէտքերուն ու մեր ապրուստի հայթայթման անհրաժեշտութիւն մը ըլլալէ զատ ուրիշ անդրազդատելի առաւելութիւն մըն ալ կ'ընծայէ մարդկութեան, և այս առաւելութիւնը կրնայ բուն հիմը կազմել ընկերային բարօրութեան ու անոր յառաջդիմական զարգացման ու անոր վարքերու ու բարքերու ազնուացման։

Ըսենք թէ ի՛նչ է այս առաւելութիւնը զոր չիչտել կ'ուզենք ու պարզել ընթերցողներուն առջև, մեր տեսակէտով, մեր ըմբռնած եղանակով։ Ըսենք այս, կարճ ու առանց երկար բարակ ձևականութիւններու դիմելու, որովհետև օրաթերթի մը սիւնակները չեն ներեր անոնց մանրամասնութեանց մտնալու։

Եթէ մէկը գողութեան ու կողոպուտի միջոցներուն դիմած է. եթէ ուրիշ մը սրտախոս ու զրպարտիչ եղեր է. եթէ միւսը ոճրագործ ու անձնասպան, եթէ մի այլ կեղծիքի դիմակը առեր է իր վրան և վերջապէս ամեն անոնք՝ որոնք այս կար-

գի և աստ նման վարկարեկ ու ամօթալի միջոցներուն դիմեր են, այս ամենուն ամենամեծ ու անխուսափելի չարժառիթը եղած է միմիայն դրամի չգոյութիւնը, ու պէտքի անխուսափելի պարագան։

Այս ճշմարիտ ու անուրանալի իրողութեան պիտի հանդիպիք, երբ կարօտ դասակարգերու միջավայրեր ու ժամանակ թափանցէք մը ներս մտնաք ու հոն պիտի տեսնաք թէ անոր թշուառ ու հէք բնակիչները՝ որոնք գողցած են, կողոպտած են ու մարդասպան են եղած, անոնց ամենքն ալ ընդհանուր առմամբ դրամի պէտքին առջև տեղի տուեր են։

Նիւթը եղեր է այն բոլոր դէպքերուն չարժառիթը՝ որուն անհրաժեշտ պէտքին տակ անհատը գողցեր է, կողոպտեր է, զրպարտեր է ու այսպէս ինկեր է իր թէ Արդարութեան՝ ձեռքը, հոն քաւելու համար իր յանցանքը, հոն կրելու համար իր պատիժը, եթէ երբեք կարելի է զայն յանցանք նկատել, մեղք համարել։

Ի՞նչ պիտի ընէր և ի՞նչ միջոցներու պիտի դիմէր մէկը՝ որ իրեն վճարուածը իր կեանքի առօրեայ պէտքերուն չէր բաւեր. ի՞նչ պիտի ընէր միւսը՝ որ իր չահածը կէս-անօթի կը թողուր իր փորը. ու այս ամեն դժբաղդութեանց վրայ ալ բազմանդամ ընտանիք մը իր քղանցքին փակած հա՛ց, հա՛ց, կ՚աղաղակէր։

Այս բազմապահանջ կարօտի, թշուառ ու սրտակեղէք տեսարանի առջև ո՞ր բարոյականի տէր մարդը, ո՞ր արդարասէր անհատը տեղի պիտի չի տար ինքզինքը վտանգի ենթարկելու, պիտի չի յանդգնէր իր անունը, իր պատիւը աղարտելու ու խնալու մինչև բանտին մութ խորշերը. անշուշտ էր որ կամայ ակամայ աչք պիտի տնկէր իր դրացիի ինչքին, անոր հարստութեան ու անոնց տիրանալու համար ուրիշ բան պիտի չի մտածէր, այլ միայն գողնալ, կողոպտել, և այս միջոցներուն պիտի դիմէր ուզէ չուզէ ի սէր ապրուստի իր և իրեններուն, քանի որ ընկերութիւնը անզգայ ապառաժի դիրքը առած կը զլանար իրեն տալու պէտք եղած ապրուստը, բաւարար հացը։

Ու մենք դեռ այս ակնյայտնի ճշմարտութիւններուն ու միևնոյն ատեն ցաւալի իրողութիւններուն տեղեակ ըլլալով հանդերձ, կրկին կը քննադատենք, կը պարսաւենք։ Իրաւունքի ու հաւանութեան նշաններ ցոյց չ՚ենք տար այդ հալածուած, բարոյապէս ինկած այդ դասակարգին՝ որուն միմիայն յանցանքը եղած է կեանքի, ապրուստի ու վերջապէս անհատական գոյութեան անհրաժեշտ ու անխուսափելի դարձած պէտքին ու կարօտութեան առջև գողնալ, կողոպտել, զրպարտել, կեղծել ու մէկ խօսքով անբարոյականանալ։

Ուրեմն, իրաց այս ցաւալի վիճակը բարւոքելու ու այդ կարգի դժբաղդները՝ որոնք ինկած են ու պիտի իյնան, վեր բարձրացնելու, ազատելու ու փրկելու համար ահագին պատասխանատուութիւններ ունին կառավարութիւնները, երկրին վարիչները։ Անոնք փոխանակ ի բաւարար ատեաններ, Բ. դատարաններ կազմելու, բանտեր, արգելափակներ ընդարձակելու, հիմնելու, շատ աւելի լաւ ու չինէ՛չ կըլլար որ Զարիքին բուն ու հիմնական պատճառներուն առաջքը առնելու միջոցներ խորհէին, առիթներ չ՚ի ներկայացնէին գողերուն, աւազակներուն, մարդասպաններուն։

Կառավարութիւնները պէտք էին այնպիսիններուն հայթայթել գործ, զբաղում և աշխատութիւն ու վերջապէս ժամանակ չի թողուլ անոնց այն կարգի ստոր ու ամօթալի միջոցներու վրայ խորհիլ և ի գործ դնել։

Այս առթիւ աւելորդ չըլլայ հոս ի մէջ բերել Լոմէն Սիմի սա հետևեալ պարբերութիւնը.

«Ընդհանրապէս գիտուած է որ աշխարհիս ամենէն լաւ ու բարոյականի ջերմ պաշտպան հանդիսացող անձերն իսկ, երբ պէտքը իրենց օձիքէն անգամ մը բռներ է, երբ իրենք զիրենք անգամ մը միրկ ու անօթի զգացեր են, այդ պարագային անոնք ամեն ինչ մոռցած, նոյն իսկ իրենց սկզբունքները ու քարոզութիւնները տեղի տուեր են այդ պէտքի անհրաժեշտութեան առջև ու այսպէսով ամենէն ստորին ու ցած ճամբաները ընտրեր են իբր միջոց՝ գոհացնելու համար իրենց պէտքը»։

Հ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՌՈՒՍԻԱ, ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— «Եէնի Թասվիրի-Էֆքեար» խմբագրական յօդուածի մը մէջ քննելով Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ մինչև ցարդ հետևած քաղաքականութեան յանկարծական փոփոխութիւնը, հետևեալ կերպով կը համառօտէ կացութիւնը.

«Ռուս քաղաքականութեան կրած յանկարծական փոփոխումը երկու տարբեր զգացումներ յառաջ բերաւ օսմանեան հանրային կարծիքին մէջ, մին զարմացումով և գոհունակութեամբ խառն, միւսը անակնկալով և անվստահութեամբ խառն։

«Պուլկարիա և Թուրքիա մինչև այժմ կը նմանէին երկու ըմբիշներու։ Մին յարձակողական և պատերազմասէր էր, միւսը, հնազանդելով բնազդական զգացումի՝ զոր կը թելադրէր իրեն իր անձնական պահպանութեան մտահոգութիւնը, զգուշաւոր դիրքի մը մէջ կը կենար։ Այն վայրկեանին ուր կը կարծուէր թէ երկու ախոյեանները իրարու վրայ պիտի յարձակէին, ահաւասիկ հանդիսատես կըլլանք այնպիսի տեսարանի մը որ մեզ շփոթութեան կը մատնէ։ Պուլկարիա իր ռազմաշունչ տրամադրութիւնները յանկարծ մէկ կողմ կը թողու. փոխանակ սպառնալու՝ կը փայփայէ, կը ժպտի և կը գրկախառնուի...

«Նոյնինքն պուլկար մամուլը հետզհետէ կը ձգտի աւելի անուշ լեզու մը գործածել։ Քիչ առաջ Սօֆիայի լրագիրներուն մէկ մասը՝ Էտիրնէն փճացնելու, Պոլիսը գրաւելու և Այա-Սօֆիայի մզկիթը մայրեկեղեցիի վերածելու խօսքեր կընէր։ Հիմայ իր բարեկամութեան հաւաստիքները կուտայ Թուրքիոյ։

«Պալով Ռուսիոյ, անիկա հասկցած ըլլալ կը թուի՝ թէ իրեն համար աւելի շահաւոր է Թուրքիոյ հանդէպ աւելի սիրալիր քաղաքականութեան մը հետևիլ. Թուրքիոյ վնասել ջանալով՝ ա՛լ աւելի պիտի մղէր զայն գերմանականութեան յարելու։

«Ռուսերը այսպէս բաց ըլլալ կը թուին իրենք իրենց. «Բալկանեանները ըլլանք Եւրոպայ-Թուրքիոյ, և նկատի չի թողունք որ անիկա զօրանայ, որովհետև Թուրքերը օր մը կրնան ճարտարացներ դառնալ.» Թուրքիոյ փափաքն է սիրալիր յարաբերութիւններ ունենալ Ռուսիոյ հետ, բայց նաև հարկ է որ այս յարաբերութիւնները հնարաւոր դառնան։

«Դժբաղդաբար կը տեսնենք որ Զարին կայսրութեան մէջ ապրող 30 միլիոն իսլամներուն հետ կը վարուին իբր անասուններու հօտի մը հետ։ Կը յարձակին անոնց լեզուին, անոնց ազգութեան և անոնց կրօնքին վրայ։ Եթէ Թուրքիա ևս նոյնը ընէ, եթէ ստիպէ Թուրքիոյ Ռումները իրենց ուսուցանը թուրքերէն ընելով կարդալ, թուրքերէն խօսիլ, և ուզէ գոցել անոնց դպրոցները, արդեօք ռուս կառավարութիւնը և ռուս ժողովուրդը անտարբե՞ր պիտի մնային։ Այսպիսով Թուրքիոյ վրայ պիտի յարձակէին՝ մեղադրելով զայն իբր իսլամական մոլեռանդութեամբ և թրքական բարբարոսութեամբ լուսացած տէրութիւն մը։

«Լաւ է որ ռուս քաղաքական ղեկավարները հաշուի առնեն այս իրաւացի նկատողութիւնները։»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԴՐԱՑԻ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆՑ ՀԵՏ.— Թուրքիոյ յարաբերութիւնները աւելի քան երբեք լաւագոյն են այս պահուս իր դրացի տէրութեանց հետ։ Բանի մը խանդավառ պուլկարներու բողոքները՝ Ֆէրտինանտ թագաւորին դէպի Պոլիս ճամբորդութեան դէմ՝ անջատ դէպքեր են որոնք ամենափոքր յուզում մը յառաջ չեն բերեր պուլկար վեհապետը շրջապատողներուն մէջ ու անտարբեր կը թողուն պուլկար ազգին մեծամասնութիւնը։ Ասոր մէջ ալ դարձեալ կ՚երևի Ռուսիոյ ազդեցութիւնը որ տակաւին ի վիճակի չէ նպաստաւոր բաժին մը քաղելու այն կնճռոտութիւններէն որոնք կրնան ծագիլ պալքանեան ցամաքակղզիին մէջ։

Ինչ որ ալ ըլլայ, Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ միջև յարաբերութիւնները բարեկամական հանգամանք մը առած են՝ հակառակ երկու երկիրներու թերթերուն գործածած քիչ մը կուսասէր լեզուին, հակառակ սահմանագլխի ծանօթ միջադէպերուն, և հակառակ այն անվստահութեան որ՝ էապէս՝ դադրած չէ գոյութիւն ունենալէ երկու դահլիճներուն միջև։

Պուլկարիոյ և Թուրքիոյ միջև բարւոք յարաբերութեանց վերահաստատումը իր նախահարուածը ունեցաւ Սերպիոյ ու Գարատաղի մէջ որոնց վեհապետներուն համար ըսուեցաւ թէ Ֆէրտինանտ ձարին օրինակին հետևելով՝ մտադիր են Պոլիս գալ Սուլթանին այցելելու։ Ցայտնի է թէ Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարար Մ. Միլօվանօվիչ՝ իր վեհապետին առաջ՝ Պոլիս այցելեց և այն կարծիքը կայ՝ թէ անիկա պաշտօն ունէր Դրան ներկայացնել զինակցութեան դաշնագրութիւն մը Թուրքիոյ և Սերպիոյ միջև, զինակցութի՛ւն զոր այս վերջինը կուզէր ուղղել Աւստրիոյ դէմ։

Թուրքիա գոհ է Ռումանիոյ բռնած ընթացքէն որ՝ գէթ առայժմ՝ զգուշաւոր դեր մը կը խաղայ արևելեան առաձին մէջ։ Պալով Թուրքիոյ Յունաստանի հետ ունեցած յարաբերութիւններուն, ի հարկէ անոնք չեն այն ինչ որ պէտք է ըլլային, բայց կարելի է յուսալ որ՝ այդ յարաբերութիւնները խզուելու աստիճան չպիտի լարուին։ Հելլենականութիւնը և Թուրքիան համանման շահեր ունին։ Լաւագոյն քաղաքականութիւնը պիտի ըլլայ՝ նկատողութեան առնել երկրորդական կարևորութիւն ունեցող խնդիրները, քիչ մը ատենէն մէջ թողլով կարևորագոյն խնդիրները։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՌՈՒՍ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Երկու կայսրութեանց միջև համաձայնութեան մը կնքումը, որ՝ եթէ ոչ դիւանագիտական յարաբերութեանց՝ դիւանագիտական բանակցութեանց կատարեալ դադարի մը յանգած էր, ամէն ժամանակ մեծ կարևորութիւն ունեցող դէպք մը կը մնայ։ Որովհետև բաւական ծանրակշիռ իրողութիւն մըն է որ, երկու զօրաւոր պետութիւններ՝ որոնք կարող են ծանր կշիռ տալ իրենց ազդեցութիւնը դիւանագիտութեան նժարին մէջ, կը յաջողին փոխադարձաբար մտնել զիրար՝ անձնական հակառակութեանց հետևանօք։

Բայց այս պահուս, ուր պալքանեան վեհապետներու այցելութիւնը սկսաւ Սուլթանին մօտ, երկու կայսրութեանց այս համաձայնութիւնը և իրենց վարիչ նախարարներուն վերահաշտութիւնը՝ քաղաքական դէպքի մը առաջնակարգ կարևորութիւնը կըստանան։ Այս բանակցութեանց բարեյաջող հետևանքով՝ վեհապետական այցելութիւնները իրենց իսկական գոյնով երևան կուգան և իբր խաղաղութիւնը ապահովող դէպքեր կը թուին, որովհետև անոնք կորսնցուցած են Աւստրօ-Հունգարիոյ՝ Պալքանեան տէրութեանց դէմ բռնած դիրքը հարուածելու իրենց հանգամանքը։

Պալով Թուրքիոյ, երկու կայսրութեանց միջև բնական յարաբերութեանց վերահաստատումը՝ կրնայ նկատուիլ իբր խիստ բարեյաջող դէպք մը։ Որովհետև այս համաձայնութիւնը, ամէն բանէ առաջ, կը նշանակէ խաղաղութեան պահպանումը Պալքաններուն մէջ, առանց թրքական արժանապատուութեան վիրաւորանք բերելու։ Եթէ Ռուսիոյ և Աւստրօ-Հունգարիոյ միջև դիւանագիտական կանոնաւոր բանակցութեանց վերսկսման մասին եղած առաջին լուրերը անվստահութեամբ ընդունուեցան Պոլսոյ մէջ, բանակցութեանց բարեյաջող ելքին լուրը՝ վերջին շաբաթներու մէջ քաղաքականութեան ստացած դարձուածքէն յետոյ՝ կրնայ թուրք հասարակ ժողովուրդին տալ կատարեալ ապահովութեան մը զգացումը։

“ԴԱՇԻՆՔ„ Ի ԹԵՐԹՕՆԸ [63]

ՕՔԹԱՎ ՄԻՐՊՕ

Սենեկապանուհիի մը Օրագիրը

Թ. Գ.

— Զարմա՛նք, ըսած էր ինքնիրեն... ինչո՞ւ այսչափ կանուխ ելած են այս առտու։

Միևնոյն ժամանակ դիտած էր որ դրան ապակիին փականքի մօտ գտնուած մասին վրայ ադամանդի միջոցաւ քառակուսի ծակ մը բացուած էր որուն մէջէն կրնար բազուկ մը մտնել։ Փականքը բռնի բացուած էր փորձ ու վարժ ձեռքերով։ Յատակի քարերուն վրայ կը տեսնուէին փայտի փոքր կտորներ, ծռած երկաթի մանր բեկորներ և ապակիի կտորուանքներ... Նոյնպէս բաց էին տան ներսի կողմը տնուած բոլոր դուռները՝ որոնք Տիկինի հսկողութեան տակ առջի իրիկուանէ լաւ մը կղպուած էին։ Ցայտնի կերևէր որ սոսկալի բան մը տեղի ունեցած էր... Ժօզէֆ սաստիկ յուզուած,— ինչպէս ինք յայտարարեց հարցաքննիչ դատաւորներուն առջև,— խոհանոցէն անցնելով մըտած էր Նրբանցքը որուն վրայ կը նային՝ աջ կողմէն՝ մրգատունը, լուացքի սրահը և նախասենեակը, իսկ ձախ կողմէն՝ ժամունը, ճաշասրահը, պզտիկ սալոնը և՝ աւելի ներսով՝ մեծ սալոնը։ Ճաշասրահը սոսկալի կերպով տակնուվրայ եղած և ճշմարիտ թալանի երևոյթ մը կ՚ընծայէր... կարասիները տապալած, սպասադարանը ամբողջովին խառնշտկուած, անոր գզրոցները գորգին վրայ ինկած, և սեղանին վրայ՝ պարապ տուփերու և անհամար առարկաներու խառնուրդի մը մէջտեղ՝ հատնելու մօտ եղող մոմ մը՝ պղնձէ աշտանակի մը վրայ։ Բայց ամենէն աւելի խառնշտիթ տեսարան մը կը պարզուէր մառանին մէջ, ուր՝ ինչպէս ասկէ առաջ առիթը ունեցայ ըսելու՝ կը գտնուէր չատ խորունկ որմապարան մը՝ պաշտպանուած կարգ մը մանուածայ և բազմամասն փականքներով որոնց գաղտնիքը Տիկինը միայն գիտէր։ Հոն պահուած էին հռչակաւոր և թանկարժէք արծաթեղէններ՝ երկաթէ և պղպատէ ձողերով ամրացած երեք խոշոր արկղերու մէջ։ Արկղերը պտուտակներով տախտակամածին վրայ ամրացած էին և երկաթէ հաստատուն գամերու միջոցաւ պատին հեղուսուած։ Արդ, երեք արկղերը իրենց խորհրդաւոր ու անըմբռնելի ստորաքանէն խլուած՝ մառանին մէջտեղը կը կենային կիսաբաց ու դատարկ։ Անկէ տեսնելով՝ Ժօզէֆ իր թոքերուն բոլոր ուժովը սկսած էր պոռալ սանդուխին վրայէն.

— Տիկի՛ն... Պարո՛ն... Շո՛ւտ վար իջէք... Գողերը տարած են...

Այս տագնապալից աղաղակին վրայ՝ բոլոր տնեցինները սոսկալի խռարանքումով մը վար վազեցին, Տիկինը չապիկով և ուսերը կէս մը ծածկուած թեթև վզնոցով մը, իսկ Պարոնը կոճկելով իր ներքնավարտիքը, որմէ դուրս կախուած էին չապիկին ծայրերը... Եւ երկուքն ալ, մազերնին տակնուվրայ, բոլորովին գունաթափ, դէմքերնին ծամածուռ, իբր թէ ծանր մղձաւանջի մը ազդեցութենէն արթնցած, կ՚աղաղակէին.

— Ի՜նչ կայ... ի՞նչ կայ...

— Գողցե՞ր են... գողցե՞ր են...

— Ի՞նչ գողցեր են... ի՞նչ գողցեր են։

Տիկինը ճաշասրահին մէջ հեծեծագին կը գոչէր.

— Աստուա՛ծ իմ... Աստուա՛ծ իմ։

Մինչդեռ պարոնը՝ չրթունքները պըրկած կը չարունակէր ռռնալ.

— Ի՞նչ գողցած են... ի՞նչ։

Երբ Տիկինը՝ Ժօզէֆին առաջնորդութեամբ մառան մտնելով՝ տեսաւ երեք արկղերը բացուած, ահագին չարժուձևով մը սոսկալի ճիչ մը արձակեց։

— Արծաթեղէննե՜րս... Աստուա՛ծ իմ... Կարելի՞ բան է... Արծաթեղէննե՜րս...

Եւ պարապ գզրոցները վերցնելով ու դարձնելով, զարհուրած և անշարժ՝ տախտակամածին վրայ ինկաւ... և հազիւ ուժ ունեցաւ ժանեկան մը պէս թոթվելու.

— Ամէն բան առած են... ամէն բան, ամէն բան... մինչև անգամ Լուի ԺԴ.

Ազգային Անցուդարձ

Կ. ՊՈԼԻՍ

Պոլսոյ թերթերուն մէջ կը կարդանք թէ հինգշաբթի (այսօր) Ս. Պատրիարքը ընկերակցութեամբ Վարչութեան կողմէ ընտրուած պատգամաւորութեան մը, ինչպէս նաեւ Պատր. Փոխանորդ Հօր, այցելութիւն պիտի տայ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ թագաւորին եւ ուղերձով մը շնորհակալութիւն պիտի յայտնէ անոր վերջին 15 տարիներու շրջանին հալածեալ հայերու հանդէպ ցոյց տուած հայրական հովանաւորութեան համար։ Նոյնպէս պիտի խնդրէ որ ներքին գործոց նախարարութեան միջնորդութեան հարկ եղած կարգադրութիւնը ըլլայ Պուլկարիոյ հայոց առաջնորդութիւնը եւ անոր հոգեւոր ու կրթական իրաւասութիւնները օրինաւորապէս եւ պաշտօնապէս ճանչնալ տալու համար։

ԿՈՎԿԱՍ

Փետրվար 21ին, կիրակի օր, Վեհափառ Հայրապետը եպիսկոպոս ձեռնադրած է Երուսաղէմի միաբան Եղիշէ Ծ. Վրդ. Չիլինկիրեանը, իսկ Էջմիածնի միաբաններէն ո՛չ ոք։ Պատարագիչը ինք Վեհափառ Հայրապետն էր։ Ձեռնադրութեան կարգը վերջանալէն յետոյ, Վեհափառ քարոզ խօսեր է, խօսքն ուղղելով նորընծայ եպիսկոպոսին։ Վեհափառը յորդոր տուած է որ չի թերանայ իր պարտականութեանց մէջ, պաշտպան ըլլայ կրօնի եւ եկեղեցւոյ իրաւունքներուն։ Ժամը 11.30 ին արարողութեանց աւարտումէն յետոյ պատարագը շարունակուած է, որ միջոցին երգած է Հայր Կոմիտասի կազմած քառաձայն խումբը։

—Թիֆլիզի պետական միջնակարգ դպրոցներու հայ կրօնուսուցիչները տեղւոյն առաջնորդի միջոցաւ խնդրեր են Վեհ. Կաթողիկոսէն որ հայոց կրօնի աւանդումը ընելու դպրոցներու մէջ պարտաւորիչ ըլլայ եւ հայ կրօնաւորներ դասախօսեն։

—Անցեալ Փետրվար 14ին Թիֆլիզի Վանքի աւագ եկեղեցիին մէջ հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեր է Ներսէսեան Դպրանոցի հիմնադիր երջանկայիշատակ Ներսէս Ե. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի մահուան տարելից։

—Էջմիածնէն կը գրեն թէ Երուանդ Վարդ. Տէր-Մինասեան վարդապետական կոչումը թողուցեր եւ հեռացեր է վանքէն։ Նոյնպէս հրաժարեցուցած գիւտնապետ Յուսիկ վարդ. մտադիր է եղեր իր հայրենիքը՝ Նոր-Նախիջեւան երթալ։

—Վեհ. Հայրապետը Փետր. 24 ին Էջմիածինէն Երեւան ժամանած է։ Կարգադրիչ յանձնաժողովի մը մասը տեղւոյն կառավարիչին հետ մինչեւ Էջմիածին ընդառաջ գացած են Վեհափառին։ Վեհափառը ամպհովանիի մը տակ առաջնորդուած է ուղղակի տեղւոյն Ս. Սարգիս եկեղեցին, ուր ընդունուած է խուռն բազմութեան մը կողմէ որ իրեն աղ ու հաց մատուցած է։ Վեհափառ ապա կարճ քարոզ մը խօսեր է։

Տեղական Լուրեր

ԵՐԷԿ, Իսլամից Մարգարէին ծննդեան տօնին առթիւ բոլոր կառավարական պաշտօնատուները, ինչպէս նաեւ Թուրք վաճառատուները եւ վարժարանները գոցուած էին. տեղական Թուրք թերթերը նոյնպէս չի հրատարակուեցան երէկ՝ միեւնոյն առթիւ։ Մասնաւորապէս Քօնաքի կողմը մեծ ոգեւորութիւն եւ ուրախութիւն կը տիրէր, կառավարական շէնքը եւ մասնաւորներու վերաբերեալ վաճառատուներ, սրճարաններ եւ ուրիշ կարգի շէնքեր, ինչպէս նաեւ ծովախորշի ընկերութեան շոգենաւերը եւ թրամվայները զրօշազարդուած էին։

ԱՅՏԸՆԷՆ կը գրեն թէ հռչակաւոր աւազակապետ Չաքըրճալը Մէհմէտ վերջերս տեսնուած է քիչեալ քաղաքին մօտերը։ Կ'ըսուի թէ չորս օրի չափ աւազակապետը բնակած է Էմին եւ Ճէմալ եղբայրներուն պատկանող ագարակին մէջ եւ յետոյ գետանաւի մը միջոցաւ անցած է Մէնտէրէսի գետին միւս կողմը։ Կ'ըսուի նաեւ թէ Չաքըրճալըն նոյն կողմերը բազմաթիւ հողագործներ կողոպտած է։ Խօտէ-միչէն հարիւր յիսուն զօրքեր մեկնած են աւազակապետը հետապնդելու համար։

ԳԱՅԹԱԿՂԱԼԻՑ տեսարանի մը ականատես եղած են անցեալ օր՝ Սինեմաթօկրաֆի մը սրահը գտնուող հանդիսականները։ Այն միջոցին որ ճերմակ կտաւին վրայ Արիսթօֆանի «Համբոյրներու գործարան» խաղը կը ներկայացուէր, ներկայ գտնուող անձնաւորութիւն մը, որուն համար կ'ըսուի թէ Վերաքննիչ ատեանի անդամներէն մին է, կը յանդգնի իր առջեւ նստող տիկնոջ մը հանդէպ անվայել շարժում մը ունենալ։ Տիկինը աչքի բերան խոհեմութիւն կը համարի՝ գայթակղութեան մը տեղի չի տալու համար՝ ձայն չի հանել եւ իմաց չիտալ իր ամուսնոյն որ իր քովը նստած էր։ Բայց երբ նոյն անպատշաճ շարժումը կը կրկնուի միեւնոյն անձին կողմէ, այն ատեն տիկինը կը ստիպուի իմաց տալ իր ամուսնոյն որ սխալոյն ոտքի ելլելով՝ չառաչուն ապտակ մը կ'իջեցնէ մարդուն երեսին։ Վսեմ. կուսակալը լսելով այս գայթակղութիւնը՝ խիստ կերպով կը կշտամբէ անոր հեղինակը, որուն հետեւանօք այս վերջինը կը ստիպուի իր հրաժարականը տալ։

Հ. ՇԱՀՈՒՄ

Հաստատեալ 1894 — ԻԶՄԻՐ

ԹԷ Ի՞ՆՉ Է ՄԵՐ ԳՈՐԾԸ

ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ ծրիապէս տալ՝ ամենաճիշդ տեղեկութիւններ բոլոր շոգենաւային ընկերութեանց փոխադրութիւններուն եւ անոնց գիներուն եւ մեկնման թուականներուն վրայ։

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ամէն կողմերու համար հայթայթել՝ ուղղակի տոմսակներ, ընկերութեանց սակագիններուն մէջ որոշուած գիներով։

ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ հանգստութեան համար՝ ամենէ լաւ քարվաները տրամադրելի ընել։

ՀԱՅԹԱՅԹԵԼ՝ աշխարհիս ամէն կողմէն Իզմիր կամ այլուր փոխադրուելիք ուզողներու՝ Իզմիրի մէջ կանխապէս վճարուած երթեւեկութեան տոմսակներ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ փոխադրող մեծ ընկերութեանց հետ մեր ունեցած մասնաւոր կարգադրութեանց համեմատ, զիջումներ տալ գաղթականներու, զեղչեալ գիներով տոմսակներ տալով Ամերիկայի կամ աշխարհիս ամէն կողմերու համար։

ՂՐԿԵԼ՝ ամէն տեսակ ապրանք, պակաս, քօլի աշխարհիս ամէն կողմերը ապահով, արագ եւ նպաստաւոր գիներով ու պայմաններով։

ՅԱՆՁՆԵԼ՝ մեզի վստահուած ապրանքները կամ իրեղէնները, (մաքսային եւ շոգենաւային բոլոր ձեւակերպութիւններն ու ծախսերը ի գործ դնելով՝) նշանակուած անձին նոյնիսկ բնակարանը։

ԸՆԾԱՅԵԼ՝ մեր յաճախորդներուն ամէն տեսակ զիջումներ, բոլոր գլխաւոր քաղաքներու մէջ մեր ունեցած 1000է աւելի թղթակիցներու ձեռամբ։

ՍՏԱՆՁՆԵԼ՝ Եւրոպայէ եւ Ամերիկայէ հասած ամէն տեսակ ապրանքներու թղթերը թէ կղզիները եւ թէ ներքին գաւառները։

ԴԻԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՏԱԼ՝ քաղաքէս բոլորովին մեկնիլ ուզող ընտանիքներու կահկարասիքը փոխադրելով ուր որ ըլլայ, որոշելով նախապէս անոնց փոխադրութեան վարձքը, ամենամեծ խնամքով յանձնելու համար մինչեւ որոշուած քաղքին մաքսատունը, եւ ի հարկին, ըստ պայմանի գրութեան, նոյնիսկ իրենց հաստատուելիք քաղքին բնակարանը։

ՀԱՆԵԼ ՏԱԼ՝ Իզմիր հասած ապրանքներ մաքսատունէն դիւրամատչելի պայմաններով։

ԳԱՆՁԵԼ՝ ղրկուելու համար յանձնուած ապրանքներու փոխարժէքը՝ ուղարկուած քաղաքին մէջ ապրանքի յանձնումի պահուն եւ այստեղ վճարել անոնց փոխարժէքը։

Տասն եւ վեց տարուան փորձառութեամբ ի վիճակի ենք ամէն կերպով գոհացնելու մեր ամենէ դժուարահաճ յաճախորդները եւ մեզ դիմողները պիտի օգտուին մեր ամէն ճիւղերու վրայ ունեցած գործառնութիւններէն։ 100—1

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Բաղաքիս Վիեննական Մխիթարեան ազգային Միաբանութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել բովանդակ ազգային հայ հասարակութեան թէ առաջիկայ Չորեքշաբթի օրը Մարտ 17/30ին եւր. ժամը 4-8 Փօթէ Փրէրի հաստատութեան մէջ յաջորդաբար չորս՝ սինէմայական չատ հետաքրքրական ընտիր կտորներէ բաղկացեալ՝ ներկայացում պիտի տայ Ինպատ Մխիթ. Վարժարանի եւ Եկեղեցւոյ չինութեան, Աւստրիոյ եւ Հունգարիոյ Կայս. եւ Թագ. փոխհիւպատոսին՝ Պր. Օկիւստ Դրոյի բարձր հովանաւորութեան ներքեւ։

Այս բարեպաշտական հանդէսին չքեղ փայլ մը տալու համար Աւստրիոյ եւ Հունգ. Կայս. եւ Թագ. նորեկ նաւատորմիղին Վսեմաշուք ծովակալը Պր. Հաուզ բարեհաճած է շնորհել իւր ծովային երաժշտութեան ամենաընտիր կտորները նուագել տալ իւր երաժշտական խմբին։

Կը յուսամ ենք թէ ամէն՝ ազգասէր անձնաւորութիւնք, նա մանաւանդ այս ազգօգուտ Միաբանութեանս ուսուցանուածք եղող Մեծամ. Տեարք պիտի բարեհաճին պատուել իրենց ներկայութեամբը այս ազգային հանդէսութիւնը, ձեռնտու ըլլալով նաեւ Մխիթարեան Հարց այս առաջին ձեռնարկին։

Մտից տոմսին գինն է 2 ոսկի, գրաւ Մխիթ. Հարց վանատունէն կրնաք ընդունիլ։

Իզմիր ՄԽԻԹ. ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9 Մարտ.— Այսօր Ֆէրտինանտ ձարը եւ Էլէօնոր ձարուհին այցելեցին Պուլկար Էկզարքարանը ուր խանդավառ ընդունելութիւն մը եղաւ իրենց։ Յետոյ ձարուհին գնաց Պալատ՝ կայսերական Հարէմներուն այցելութիւն տալու, որոնցմէ մեծ պատիւներով ընդունուեցաւ։

ՆՈՅՆ.— Վեհ. Սուլթանը Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ ձարին շնորհեց «Հանէտան էլ-Օսման»ի շքանշանը, որ միայն վեհապետներուն կը տրուի։

ՆՈՅՆ.— Այս իրիկուն Տօլմա-Պաղչէի մէջ տրուելիք սեղանին վրայ որ եւ է բաժակաճառ չպիտի արտասանուի։

ՆՈՅՆ.— Պուլկար վեհապետը Էկզարքարան երթալէ առաջ՝ այցելութիւն մը տուաւ գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտինի։ Միւս կայսերազուն իշխաններուն ձգեց իր այցաքարտը։

Այսօր դեսպանները ընդունուեցան Ֆէրտինանտ ձարէն՝ Մէրասիմ-Քէօշկին մէջ։ Արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշա ու սենեկապետ Ղալիպ փաշա օտար տէրութեանց ներկայացուցիչները ներկայացուցին Ֆէրտինանտ ձարին։

Այս գիշեր 60 հոգինոց սեղան մը պիտի տրուի Տօլմա-Պաղչէի մէջ որուն հրաւիրուած են նաեւ Ծերակոյտի եւ Խորհրդարանի նախագահները։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀՐԱՊԱՐԱԿ 10/23 ՄԱՐՏ 1910

ԲԱՄՊԱԿ

		Ալիվրէ
Լիվրբուլ	Մայիս Յունիս.	7 77
	Օգոստ. Սեպտ.	7 39
Նիւ-Եորք	Մայիս Յուն.	14 89
	ՍՈՒՐՃ	
Լոնտոն	Մայիս	37 7/8
	ՇԱՔԱՐ	
»	Մայիս	14/6 1/2
	ՑՈՐԵՆ	
Լիվրբուլ	Մայիս	8/11

ԴԱՇԻՆՔի մէջ ո եւ է ծանուցում, յայտարարութիւն են. հրատարակել փափաքող անհատներն, ընկերութիւններն են. պէտք է անձամբ կամ իրենց երկայացուցչին միջոցաւ դիմեն «Դաշինք»ի խմբագրատունը, երրորդ անձ մը կամ մեր թերթը ձեռքէ ծախողները ո եւ է արտօնութիւն կամ իրաւասութիւն չունին «Դաշինք»ի կողմէ ընդունելու կամ մերժելու ո եւ է գործ։

ԱՐՏԵՆԱՏԷՐ Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

ՄԱՐԳԱՐ ՄԵՍԻԱԵԱՆ

ԵՒ

ԹՈՎՄԱՍ ՄԵՆԷՎԻՇԵԱՆ

ԴԵՂԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԵՒ ՀԱՄԵՄԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

(Պասմահանէ փողոց Ազիզիէի մօտ) (Droguerie

Տան վերաբերեալ դեղօրէից եւ համեմներու վաճառատուն մը բացած ըլլալով, կրնանք գոհացնել մեզի դիմողներն ամենայն կերպով թէ ապրանքներու մաքրութեամբ եւ թէ գիներու աժանութեամբ։

100—8

աղամանը։

Մինչդեռ Տիկինը արկղերուն վրայ կը նայէր, ինչպէս մայր մը կը նայի իր մեռած զաւկին վրայ, Պարոնը իր ծոծրակը քերելով եւ գաւառն աչքերը խաղցնելով՝ յամառ եւ խելագարի ձայնով մը կուլար.

—Ա՜հ, թշուառականնե՜ր... Ա՜հ, աւազակնե՜ր...

Եւ Ժօզէֆ՝ ինքն ալ՝ կատաղի զիմադրութիւններով կը պոռար.

—Լուի ԺԴ.ի աղամանը՜... Լուի ԺԴ.ի աղամանը՜... Ա՜հ, աւազակնե՜ր...

Ցնցող վայրկեան մը եղերական լռութիւն մը տիրեց, ուժաթափութեան երկարատեւ վայրկեան մը, նման այն մեռելային լռութեան, անձերու եւ իրերու այն ուժասպառութեան՝ որոնք իրարու կը յաջորդեն մեծ փլուզումներու մէջէն, ահելի փոթորիկներու սրտտուքէն ետք... Եւ Ժօզէֆին ձեռքին մէջ օրօրուող լապտերը այս ամենուն վրայ, մեռելատիպ դէմքերուն եւ կոնակի վրայ բացուած արկղերուն վրայ կը պտտցնէր կարմիր, դողդողուն, չարաշուք լոյս մը...

Ժօզէֆին պոռալուն վրայ՝ ես ալ վար իջած էի Տիկինին եւ Պարոնին հետ։ Այս ողբալի ատեն եւ հակառակ ծայրայեղօրէն ծիծաղաշարժ այս դէմքերուն՝ իմ առաջին զգացումս կարեկցութիւնը եղած էր։ Ինծի այնպէս կը թուէր թէ այս դժբաղդութիւնը զիս ալ կը հարուածէր, թէ՝ ես ալ ընտանիքի մէկ անդամն էի՝ մասնակից անոր ձախորդութեանց եւ վիշտերուն։ Կուզէի մխիթարական խօսքեր ըսել Տիկինին՝ որուն յուսահատ վիճակը գթութիւնս կը շարժէր... Բայց այս համերաշխութեան կամ կարեկցութեան տպաւորութիւնը շատ չտեւեց։

Ոճիրը ուժգին, հանդիսաւոր, արդարադատ, կրօնական բան մը ունի որ բնութեան սարսուռ կը պատճառէ ինծի, բայց նաեւ — չեմ գիտեր ինչպէս բացատրեմ ասիկա — հոգւոյս մէջ կը ձգէ զիս։ Ո՛չ, հիացում չէ ասիկա, որովհետեւ հիացումը բարոյական զգացում մը, հոգեկան յափշտակութիւն մըն է, եւ ինչ որ ես կը զգամ՝ լոկ մարմինիս վրայ կ'ազդէ եւ կը խանդավառէ զայն... Տեսակ մը անասնական բիրտ ցնցում է ան՝ բովանդակ ֆիզիքական էութեանս մէջ, տաժանելի եւ հեշտալէտ միանգամայն, ցաւալին ու նուաղուն բանսարկում մը ինքնութեանս..։ Ասիկա անշուշտ հետաքրքրական, մանաւանդ բան մըն է, թերեւս զարհուրելի բան մը, — եւ չեմ կրնար բացատրել այս տարօրինակ եւ զօրեղ զգայութեանց ճշմարիտ պատճառը, — բայց իմ մէջս՝ ամէն ոճիր, — գլխաւորապէս սպանութիւնը, — գաղտնի հաղորդակցութիւններ ունի սիրոյ հետ... Լաւ ուրեմն... այո՛, գեղեցիկ ոճիր մը կը յուզէ զիս այնպէս՝ ինչպէս գեղեցիկ արու մը...

Պէտք է ըսեմ թէ իւրովի բրած մէկ խորհրդածութիւնս մէկէն ի մէկ զուարթութեան, սաստիկ գոհունակութեան փոխեց՝ ոճիրի այս ծանր, վայրագ ու հզօր վայելքը՝ որ կը յաջորդէր գթութեան այն շարժումին որ՝ աչքի բերան՝ յուզած էր սիրտս այնքան անճահօրէն... Ինքնիրենս սապէս խորհեցայ.

(Շարունակելի)

ՄԵԾ. ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՈՐԱՃԵՒՈՒԹԵԱՆ

Ստեփան Իփլիքչեան
ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Ստացած ենք Մրան եղանակին համար վերջին նորաձեւութեան տեսակները որոնցմէ գլխաւորներն են՝

Բրդեղէն. *Տըրա ամազոն* — Diagonale— Satin Diréctoire *սաթէոյն գազմիլներ*— schantung *էկրի*— *և գունաւոր-քարաքսել վիէլլա ֆանէլա և այլն։*

Գոնէթըրի. *Ֆանէլա, քալսոն, գուլպայ* Combination. Wolsey *գործատան*— *քոլլոթ փոլկապ*—Jérseys, *բիճամա*— *էշարբ* (mo — *Պուա-մուշանպա, պատրաստ սաքսներ և այլն։*

Ճերմակեղէն. *Զանազան* Horrockses Miller et Co *խասաներ, Գլանքէթ, խալըներ, սեղանի բլիուշ ծածկոցներ* — couvertures de voyages *և այլն։*

Մերսէրի. *Զեռնոցներ բուրդ և կաշի* Dent Allroff te co) *սանար, գօտի, քոլոնիա, օճառ,* Wonderful (Paris C. B. Receaի) *և ուրիշ զանազան հոսեղէններ— կանանց վերջին* (Peter Pan)*ի օձիքներ են։*

Ամեն երկուշաբթի օրեր կտորուանք կը ծախուին։

150—33 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԻՊԱՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՊԷՏՔ Է ԸԼԼԱՅ ԱՆԺԽՏԵԼԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ ՄԸ ՄԷԿ ԲԱՌՈՎ ՄՈՒՐՀԱԿ ՄԸ ՈՐ ԱՊԱՀՈՎԷ

Որ ապահովագրել պատերազմի վտանգը առանց աւելորդ տարումի։
Մասնակցի 100 % *շահաբաժիններուն։*
Որ տայ տիվիտանէ ԲՌԻՄՆԵՐՈՒՆ վրայ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻՆ *սեալ։*

Որու մէջ նշանակուած և ապահովուած ըլլան
- *Փոխատուութեան արժէքներ*
- *Կանխիկ գումարներու արժէքը*
- *Ապահովագրութեան ինքնաբեր շարունակումը վճարումէն վերջ։*
- *Ապահովագրութեանց արժէքը։*

Որ երբէք չի դադրի արժէք ունենալէ վճարումներու դադարումով։
Որ ներկայացնէ մեծ դիւրութիւններ յարմարելով ապահովագրեալին պէտքերուն։

Որ ամեն տեսակ դիւրութիւններ տայ,
մասնաւորապէս հաշուակցութեան մասին։
- *Կանխիկ դրամով։*
- *Վճարումէ զերծ ապահովագրութեամբ։*
- *Ցկեանս եկամուտներով։*
- *Եւ միանգամայն այս բոլոր առաւելութիւնն մասնակի կերպով։*

Տիպար ապահովագրութիւնը պէտք է ըլլայ ապահովագրեալին ի նպաստ։

Առաւելագոյնը
- **Երաշխաւորութիւններուն**
- **Առաւելութիւններուն։**
- **Առատաձեռնութեան եւ պայմաններուն։**

Եւ նուազագոյնը փոխարժէքով։

Այս տիպար ապահովագրութիւնը իրագործուած է

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ "ԷՔԻԹԱՊԼԸ,,ԻՆ ՆՈՐ ԲՕԼԻՍՈՎԸ

Որու երաշխաւորութեանց գումարը կ'անցնի	2 ՄԻԼԻՈՆ	500 ՄԻԼԻՈՆ *Ֆրանկը*
եւ որու վճարած գումարը ապահովագրեալներու շահ աւելի է	3 »	500 » » *է*

Նոր պայմանագրութեան օրինակը և ամէն տեսակ տեղեկութիւններ շահաբաժիններու մասին, ձրիապէս կը դրկուին փոքոներու եթէ դիմեն Իզմիրի ընդհանուր գործակալներուն։

150—98 Լ. եւ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԴԻՄԵՑԷՔ "ԷՔԼԷՐ,,Ի

Եղանակին յարմար ճիւրեր գնելու, Աժան, ճաշակաւոր, տոկուն։

Լինգերեւանոցներ, Գաւազաններ,

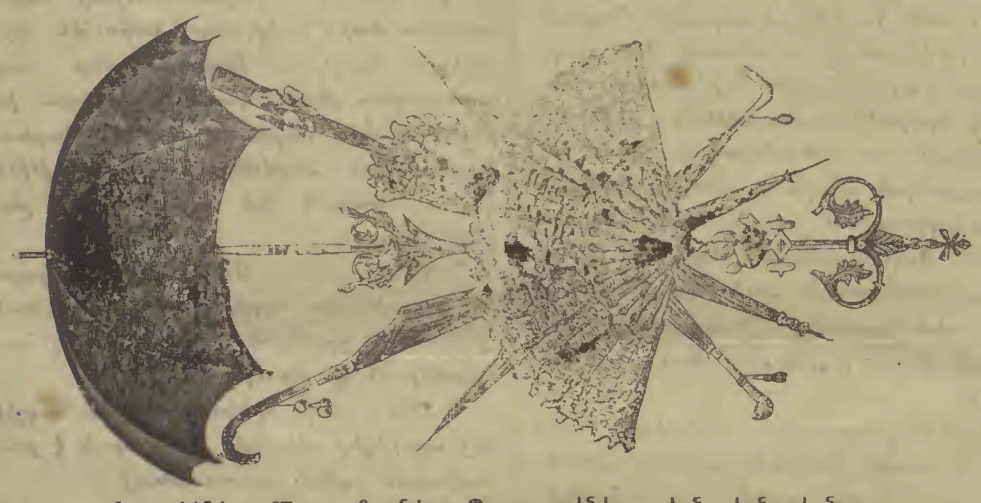

Հաստիկներ, Մուշամպաներ, Պայուսակներ, եւն. եւն. եւն.։

150—113 *Հասցէ՝* ՅԱԿՈԲ ՊՈՍԹԱՆՃԵԱՆ — Շիշլեթիւր — ԻԶՄԻՐ

ԱՋԳ. ՆՐԲԱՃԱՇԱԿ ՏԻԿՆԱՆՑ

Ձեր գնո մեերը միշտ. ԼՈՒՎՐԸ au «LOUVRE» *վաճառատունէն, Ֆրանկաց Թաղ.*

Ուր գտնաք, ճաշակի նրբութիւն —Տեւական ճոխութիւն և Բարիզեան ամէն նավերջին նորաձեւութիւն. (Dernière Création)

Եղանիկի վերջին նորութիւնները ինչպէս՝

Շէվիոթ (cheviotte). *կրոս սէրժ* (grosse serge), *Տիակոնալ* (Diagonal gros cole)— *Հոմսփուն* (Homespun)—*Սանկլիէ* (Sanglier) — *Քոթ շըվալ* (cote cheval)— *Սաթէն տիրէքթուար* (Satin Diréctoir)—*Սաթէն սոլէյլ* (Satin Soleil)—*Գաշըմիր տը սուա* (cachemir de soie) Amazone décatic etc. — *Ամենայն գոյներով և անմրցելի գիներով։*

«ԼՈՒՎՐԸ» Ֆրանկաց Թաղ.

150—145 ԳԱԼՓԱՔԵԱՆ եւ ԿԻՒՐԻՒՆԼԵԱՆ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE
ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԷՆՃ
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Հիմնեալ 1720ին ի ԼՈՆՏՈՆ

Դոյք ընկերութեան	Ա. Ո.	5,000,000
Վճարեալ Ապահովագրեալներու	» »	42,000,000

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ.— *Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ տամեն եղ կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպաստաւոր պայմաններովմա*

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ.— *Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովէ մը Ամբողջ կեանքի տեւողութեան իրայ, թառն ապահովագրութիւն՝ք Ընկերուստ թե ապահովագրութիւն եւն. եւն.։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել՝*

Կ. Ռ. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ — Քննիչ պատուիրակ
Ս. ՈՒԻԹՀՕԼ եւ ԸՆԿ. — Ընդհ. գործակալներ

250—146

ԹՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ս. ԲԵԴՐՊՈՒՐԿ

Դրամագլուխ ամբողջութեամբ տրուած	Ֆր. 10,666,660
Պահեստի գումար	» 187,322,000
Ապահովագր. վճարեալ	» 581,115,000
Ապահովագին և գլխավճար 1908 ընդունուած	» 83,232,000

Այս ահռելագրութիւն՝ Կրակի դէմ Փոխադրութեանց դէմ, կեանքի համար Ամեն տեսակ արկածներու դէս, Հաւ ո ղդական ամեն վտանգներու համար գլեահ եւն. եւն.։

Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. Դրկատ. ուղիներուն։

ՄՕՐՈՒՔԵԱՆ եւ ԲԱՆՏԱԼԷՕՆ
1 127 *Բասաժը Եուսուֆ* 14

"ԿՐԷՇԱՄ,
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԿԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ի ԼՈՆՏՈՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848ԻՆ

Դոյք Ընկերութեան Ա.Ո.		*9014,532*
Տարեկան հասոյթ	» »	*1,438,659*
Վճարուած գումար.	» »	*20,474,666*

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան Ապահովագրական ընդհանուր կանոնները մէջ մանաւանդ 24 րդ. յօդուածը խիստ ուշադրաւ ըլլալով կ'ներկայնք, որպէս «Ընկերութիւնը կ'ընդունի Օս։ մանեան ասատարանները վճիռներն ս' և է տարբերութեանց առջեւ։

Ա-էլի ընդարձակ տեղեկութիւնաց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն

50—38 C. WHITTALL & C°

ՍԻԿԱՌԷԹԻ ԹՈՒՂԹ

Փնտռեցէք ամեն տեղ առողջապահական սիկառէթի թուղթը որ իր տեսակին մէջ միակն է ծխախոտի իբրև անվնաս թուղթ «Ցիշատակ Հայաստանի» անունով։

Միակ կեդրոնատեղի Զ. Սիմոնեանի մօտ, Սէվլի խան թիւ 7.

100—86

ԲԱԲԱՋԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին ամեն տեսակ ճարոնական և Եւրոպական ապրանքներ։

ՃԱՐՈՆԱԿԱԱՆ Ցախճապակիէ բեյի ԴԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ սպասներ Մէնտախեայ թաշկինակներ, Վզնոցներ, Տուփեր, Խոզանակներ եւն.

ՄԱԶԱՒԱԹԻ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԹԷՅԸ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ընտիր ապրանքներ, Գուլպաներ, Թաշկինակներ, Օձիկներ, Փողկապներ, Շապիկներ եւն. եւն.։

Ճաշակաւոր եւ աժան։ 150—21

ԲԱՆՔ ՏՕՐԻԱՆ
BANQUE D'ORIENT

Հասատատուած Թունաստանի Ազդ. և Տըշլանտի Ազդ. դրամատան կողմէ

Դրամագլուխ ամբողջութեամբ դրուած Ֆրանք 10,000,000

Կեդրոնատեղի ԱԹԵՆՔ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սելանիկ, Ալեքսանդրիա, և Դահիր Գործակալութիւն ի Հավպուրկ։

Պանք տ'Օրիան դրամատունի ամէն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէս՝ գանձում և զեղջում Առևտրական Թղթերու, հեռագրական վճարումներ, առուծախ փոխգրերու և դրամներու, Աշխարհի դլխաւոր քաղաքներու վրայ կուտաց վարկերու բացման գրեր, առուծախ ամեն տեսակէ արժեթուղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, դրաւ արժեթուղթերու և ապրանքներու վրայ եւն. եւն։

ԱՒԱՆԴՆԵՐ

Պանք Տ'Օրիան կ'ընդունի դրամի Աւանդներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 %	3 *ամսուան աւանդի մը համար*	
2 %	6 » » » »	
3 %	1 *տարուան* » » »	
3 1/2 %	2 » » » »	
4 %	3 » » » »	

Բարեգործական հաստատութիւններու աւանդներն վերեւի սակերէն 1/2 % *առաւելութիւն մը կ'ընդունին։*

Ի տես վճարելի աւանդներուն համար՝ միակ անձի մը կողմէ և 100 Օսմ. ոսկիէ ո աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 *տոկոս մը կը յատկացնէ։*

Պանք տ'Օրիան հաստատութեան տրամադրութեան տակ դրած է, տենչան վարձի մը փոխարէն իր հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկղներն, հոն դրամ և արժէքաւոր առարկաներ պահելու համար։